

Övé volt a fatelep a mai Árkád helyén

STEIN ANNA Jánosi Engel Adolf Párizsban élő ükonokájának pécsi emlékei

Jánosi Engel Adolfnak, a komlói bányák elindítójának, a pécsi Zsinagóga és a Balokány-liget megteremtőjének ükonokája, Stein Anna járt kedden este Pécssett. A Párizsban élő festő- és szobrászművésznőt a pécsi emlékeiről kérdeztük.

Mészáros B. Endre

– Milyen volt Jánosi Engel családtagnak lenni?

– Perzsaszőnyegen játszottam, biciklizni lehetett a lakásunk folyosóján, és Steinway zongorán tanultam meg a Boci, boci tarkát. Aztán zsidó származásom miatt a II. világháború alatt minden egy csapásra megváltozott.

– Járt gyerekként Pécssett?

– A háború után lejöttünk ide, mert anyám átvette a családi hagyatékot. Én kilencéves voltam, s csak annyit tudtam, hogy az ükapám alapította a faüzemet a város szívében, a mai Árkád helyén. És ez a gyár volt az én és a testvérem, Gábor öröksége, ahol akkoriban nagyokat rohangáltunk a rönkökön.

– Mi vitte a művészi pálya felé?

– Stein Ilona kerámikus nagynéném, őt aztán sajnos belelőtték a Dunába. Pécssett pedig Bayersdorf Erna szobrász rokonunknál fordultam meg sokszor, aki visszajött Auschwitz-

FOTÓ: LAUFER LÁSZLÓ

„A II. világháború alatt egy csapásra megváltozott az életem”

ból. A közelében, a Rákóczi úton laktunk Pécssett, így sűrűn ott voltam nála, mert dinoszauruszfejeket is alkotott. Az is meghatározó volt, hogy engem az apácák bújtattak a háború alatt, és ennek emlékére a lakásban mindenhol oltárokat alkottam.

– Párizsba távozott 1956 után, 1978-ban mégis tárlata nyílt Pécssett. Ez hogy sikerült?

– Aczél György engedékenynek bizonyult. Ezt a bemutatót egyébként Martyn Ferenc nyitotta meg, aki jól ismert, mert a felesége, Klári néni volt lánykoromban a zongoratanárnóm.

– Hol láthatják a munkáit?

– A pécsi múzeumban van két képem. Most Budapesten az Abigail Galériában is van tárlatom, emellett a Margit-híd pesti hídfőjénél látható egy kerámia emlékművem.

Festő- és szobrászművész

STEIN ANNA Jánosi Engel Rózsa és Stein Marcell lányaként született 1936-ban Budapesten. 1956-ban elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát, majd Párizsba emigrált, ahol Rozsda Endre, és Jean Aujame voltak a tanárai, de Kondor Bélát is mesterének tartja. Párizstól New Yorkon át Hongkongig negyven kiállítása volt szerte a világban. Fia, István 48 éves, szobrászművész, szintén Párizsban él, két unokája van.